
CS-VERSLAG – RIEN DE RUIJTER

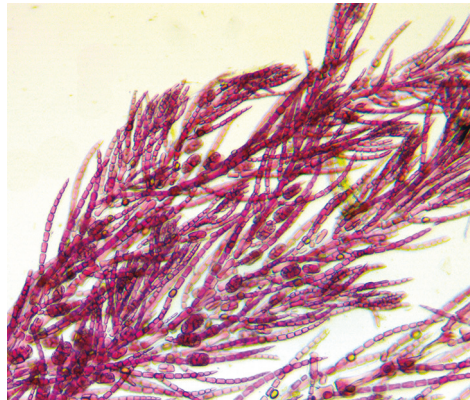
Het nu volgende verslag kwam tot stand door meldingen van: Ellen van der Niet, Petra van Wezel, Hanny van Wijgerden, Martin Cadée, Sieneke Langelaan, Rob Dekker, Marja van den Berg, Dennis Leeuw, Boet van Heugten, Wim Onrust, Linda Haulo, Wilbert Kerkhof, Marianne Ottervanger, Katie van der Wende, Ad Aleman, Tineke de Ruijter en mijzelf.

WIEREN

Ellen van der Niet stuurde een hele serie wieren op naar Frank Perk voor determinatie. De wieren werden gevonden tijdens de strandwachten bij Langevelderslag en Katwijk-Noordwijk. Op 04-12-21 kwamen de wiertjes bij Langevelderslag vandaan en daar zaten o.a. de volgende soorten tussen: *Ptilota gunneri* (fig. 1), drietakkig rooddonswier *Antithamnionella ternifolia* (fig. 2), bleek hoorntjeswier *Ceramium pallidum*, *Gaillona hookeri* en *Chondracanthus acicularis* (fig. 3). Op 05-12-21 werd tussen Katwijk en Noorwijk veel riemwier *Himanthalia elongata* gevonden met daarop veel andere soorten zoals *Dasya hutchinsiae*, *Apoglossum ruscifolium*, paardenstaartwier *Halurus equisetifolius*, *Mesophyllum lichenoides*, kamwier *Plocamium cartilagineum*, geveerd pluimwier *Heterosiphonia plumosa*, luciferwier *Monosporus pedicellatus* en rood heermoeswier *Chylocladia verticilata*. Op 09-12-21 werd er weer gezocht bij Langevelderslag en daar werd op riemwier een aantal andere

Figuur 1. *Ptilota gunneri* met monosporangia (foto: Frank Perk).

Figuur 2. Drietakkig rooddonswier met tetrasporangia (foto: Frank Perk).

Figuur 3. *Chondracanthus acicularis* (foto: Ellen van der Niet).

Figuur 4a. *Calliblepharis jubata*
(foto: Ellen van der Niet).

Figuur 4b. *Calliblepharis jubata*
(foto: Frank Perk).

soorten gevonden, o.a. puntig boompjeswier *Callithamnion tetragonum*, rendiergeweiwier *Osmundea pinnatifida*, kruipend kroeswier *Cryptopleura ramosa* en gezaagd wimperwier *Calliblepharis jubata* (fig. 4). Twee dagen later, op 11-12 en ook weer bij Langevelderslag, werden o.a. de volgende soorten gevonden: *Ceramium ciliatum*, *Vertebrata thuyoides*, harpoenwier *Asparagopsis armata* (Falkenbergia-fase), druifwier *Gastroclonium ovatum* en koraalwier *Corallina officinalis*. En ook deze wiertjes zaten wederom op *Himanthalia elongata*. Martin Cadée vond op 25-02 bij Katwijk een tak vezelwier *Treptacantha* (*Cystoseira*) *baccata* (fig. 5).

Figuur 5. Vezelwier, *Treptacantha* (*Cystoseira*) *baccata* (foto: Martin Cadée).

KREEFTACHTIGEN

In het gruis dat ik op 17-01 meenam van het strand op Neeltje Jans vond ik een kleine kreeftachtige van de orde Cumacea. Het bleek *Bodotria arenosa* te zijn. In gruis dat ik op 25-01 bij Egmond aan Zee verzamelde, zaten ook twee exemplaren. Deze waren niet helemaal compleet, maar toch duidelijk herkenbaar (fig. 6).

De ovaalronde krab *Atelecyclus undecimdentatus* is ook weer volop gevonden. Zo werd er op 06-12 een exemplaar gevonden op Texel door Rob Dekker en

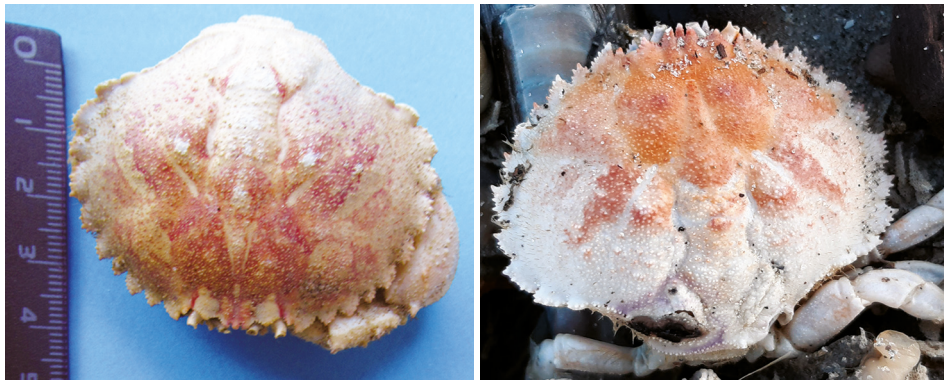
Figuur 6. De zeekomma *Bodotria arenosa* (foto: Rien de Ruijter).

Figuur 7. De zeetulp, *Megabalanus tintinnabulum* (foto: Sieneke Langelaan).

in de stormachtige maand januari werden er door Wilbert Kerkhof, Linda Haulo en Boet van Heugten samen ruim 50 gevonden op de Hollandse stranden. Lucas Kruse vond er twee tussen Langevelderslag en Zandvoort op 12-2-2022 (zie fig. 8). Sieneke Langelaan vond twee schilden op het strand tussen Langevelderslag en Zandvoort op 24-01, en een dag later nog eens vier. Sieneke vond op 24-01 ook nog een zeetulp *Megabalanus tintinnabulum* (fig. 7) en een gewone hooiwagenkrab *Macropodia rostrata*. Rob Dekker was op 24-01 bij de Noordpier bij Velsen op het strand en zag daar o.a. 7x helmkrab *Corystes cassivelaunus*, 10 x boksertje *Diogenes pugilator* (dood en levend) en een grote roze zeepok *Megabalanus coccopoma*. Een week eerder had hij op dezelfde locatie, van deze laatste soort, ook al een exemplaar gevonden. Wilbert Kerkhof was op 03-02, een paar dagen na storm Corrie, op het strand bij Velsen-Noord/Wijk aan Zee en vond daar ook een aantal ovaalronde krabben, een paar gewimperde zwemkrabben *Liocarcinus navigator* en grote heremietkreeften *Pagurus bernhardus*. De gewimperde zwemkrab *Liocarcinus navigator* werd op 03-02 ook gevonden door Rob Dekker op Texel. Het waren drie exemplaren, en ook vond hij nog een nagelkrab *Thia scutellata* en een scharpoot van *Pestarella tyrrhena*. Rob meldde op 10-02 van een aangespoelde plastic ton 12x vulkaantje *Perforatus perforatus* en ongeveer 150 grote eendenmossels *Lepas anatifera*. Op 26-02 vond Katie van der Wende haar eerste ovaalronde krab tussen paal 8 en 9 bij Ouddorp (fig. 8), en in de dagen daarna vond ze er nog drie. Dennis Leeuw meldde 11x *Atelecyclus undecimdentatus* op 27-02 bij Egmond aan

Zee samen met een flink aantal fluwelen zwemkrabben *Necora puber*. Een stukje verder, bij Bergen aan Zee, vond Boet van Heugten diezelfde dag een nagelkrab *Thia scutellata*.

Figuur 8. De ovaalronde krab (foto links: Lucas Kruse; foto rechts: Katie van der Wende).

WEEKDIEREN

In de lijst met decembermeldingen van Rob Dekker en Marja van den Berg staat op 05-12 een melding van twee doubletten van de grote zwaardschede *Ensis magnus*. Ook staan er nog steeds soorten op die een gevolg zijn van de laatste suppletie op Texel. Zoals op 10-12 o.a. 1x priktolhoren *Calliostoma zizyphinum*, 3x wenteltrap *Epitonium clathrus*, 1x trapgevel *Propebela turricula* en 1x verdikte fuikhoren *Tritia incrassatus*. Op 12-12 was dat bijv. een klepje van de kleine boormossel *Barnea parva* en op 21-12 een klepje van de zandschelp *Mysia undata*. Op 22-12 werden 1x geplooid zonnenschelp *Gari fervensis*, 3x prismatische dunschaal *Abra prismatica* en 3x kleine platschelp *Asbjornsenia pygmaea* verzameld. Op 10-01 werd *Gari fervensis* ook weer gevonden, nu een klep en een doublet. Op 15-01 werden 15x prismatische dunschaal *Abra prismatica* en 10x verdikte fuikhoren *Tritia incrassata* gevonden en op 16-01 1x scheefhoren *Lacuna vincta* en 3x zandschelp *Mysia undata*. Op 24-01 vond Rob bij Velsen-Noord (Noordpier) een doublet van de marmerschelp *Glycymeris glycymeris*.

De paar handjes gruis die ik verzamelde van het strand bij Neeltje Jans op 17-01 leverde een aantal leuke soorten op. Dat waren o.a. 1x *Glibertia pumila*, 2x *Ctena decorata*, 13x scheef bultschelpje *Altenaeum dawsoni*, 4x *Notolimea clandestina*, 18x kleine gaper *Sphenia binghami* (heel juveniele klepjes/broedval), 1x gestreept traliedrijfhorentje *Crisilla semistriata*, 26x

geribd gordelslakje *Onoba semicostata*, 50x mosselslurpertje *Brachystomia scalaris* en 3x klein traliehorentje *Spiralinella spiralis*.

Op het strand bij Westenschouwen vond ik op 18-01 in een grote schelpenrand net boven de waterlijn o.a. 2x grote astarte *Astarte borealis*, 9x grofgeribde fuikhoren *Tritia nitida*, 1x verdikte fuikhoren *Tritia incrassata*, 2x *Nassarius* aff. *goreensis*, 1x grote ribhoren *Boreotrophon clathratus*, 2x stompe ribhoren *Boreotrophon truncatus*, 1x IJslandse tepelhoren *Amauropsis islandica*, 1x *Potamides tricinctus*, 1x *Aporrhais scaldensis* en heel veel wenteltrapjes *Epitonium clathrus*. Het gruis dat ik van dit strand meenam moet ik nog uitzoeken. Een dag later was ik even op het Grevelingenstrandje bij Bruinisse en vond daar, half in het slib begraven, een aantal halfwas doubletten van de Filipijnse tapijtschelp *Ruditapes philippinarum*.

Henk Mulder meldde dat op 02-02 het strand van de Zandmotor vol lag met dode Otterschelpen *Lutraria lutraria* en zeesterren *Asterias rubens*. Daartussen vond hij een levende Filipijnse tapijtschelp *Ruditapes philippinarum* en een letterlijk springlevende Noorse hartschelp *Laevicardium crassum*. Henk meldde erbij dat toen hij de hartschelp op zijn hand legde om hem aan zijn vrouw te laten zien er een voet uit schoot en het beest van zijn hand sprong.

Op 25-02 waren Marianne Ottervanger en Wilbert Kerkhof bij Cadzand in het Zwin en verzamelden daar ruim 100 wenteltrapjes *Epitonium clathrus*.

Op 26-02 waren ze op het Banjaardstrand en vonden daar in een gruisbankje o.a. 3x Groenlandse wenteltrap *Epitonium greenlandicum*, 2x *Alvania zetlandica* en 1x *Erato pernana* (fig. 9).

Katie van der Wende meldde van 26-02 ook 12x tere hartschelp *Acanthocardia pausicostata* bij Ouddorp. Het waren allen doubletten waarvan twee met vleesresten (fig. 10). Ook raapte ze een mooie Noordhoren *Neptunea antiqua* op. In de eerste week van maart verzamelde ze nog

Figuur 9. *Erato pernana*
(foto: Wilbert Kerkhof).

eens 48 doubletten van de tere hartschelp, waarvan ook weer een aantal met vleesresten. Later las ik op Facebook dat het aantal inmiddels boven de honderd ligt.

Figuur 10. Tere hartschelpen gevonden bij Ouddorp (foto: Katie van der Wende).

Figuur 11. *Fasciolaria trapezium*
(foto: Wilbert Kerkhof).

Dan een paar vreemde vondsten van het strand bij Velsen-Noord. Toen Wilbert Kerkhof daar rondliep op 03-02 kwam hij iemand tegen die een grote horen had gevonden (80 mm); het bleek te gaan om een exemplaar van *Fasciolaria trapezium* uit de familie Fasciolariidae (Tulphorens; fig. 11). Ikzelf was daar een paar dagen eerder ook (op 25-01) en raapte toen drie kleppen op van een *Glycymeris*-soort op, volgens mij *Glycymeris nummaria* (*vialocescens*) aan de vorm en kleurpatroon te zien (fig. 12). Mijn vrouw Tineke raapte vervolgens een grote klep (70 mm) op van *Calista chione* (fig. 13). Ook heel vreemd is natuurlijk het stuk koraal van 5x5x8 cm dat Wilbert zelf vond toen hij daar op 07-02 nog eens ging zoeken.

Figuur 12. Mogelijk *Glycymeris nummaria*
(*vialocescens*) (foto: Rien de Ruijter).

Figuur 13. *Calista chione*
(foto: Rien de Ruijter).

MOSDIERTJES

Via Frank Perk kreeg ik een paar riemwiervoetjes die waren gevonden door Ellen van der Niet op 05-12-21 bij Katwijk. Frank determineerde de wiertjes die er op zaten en vroeg aan mij of ik eens naar de mosdiertjes wilde kijken. Dat deed ik en vond de volgende soorten: *Baenia mirabilis*, *Callopora lineata*, *Callopora rylandi*, *Celleporella hyalina*, *Celleporina caliciformis*, *Electra pilosa*, *Haplopoma graniferum*, *Microporella ciliata*, *Scrupocellaria reptans*, *Tubulipora liliacea* en *Watersipora subortiqua*.

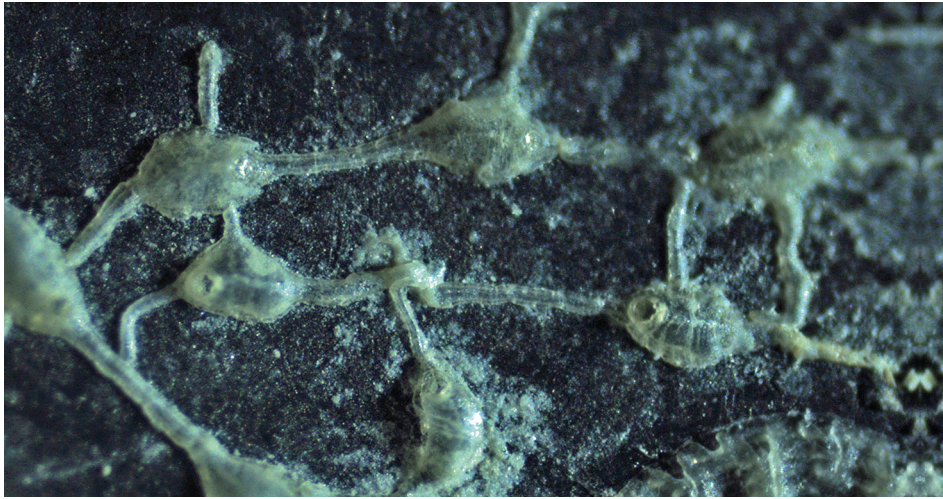
Op 18-01 was ik op het strand bij Westenschouwen en vond daar een plastic strookje met aangroei. Hierbij zaten de mosdiertjes *Celleporella hyalina*, *Chorizopora brongniartii*, *Beania mirabilis* en *Scruparia ambigua*. Ook lag er een zwart stukje plastic waarop ik *Celleporella hyalina* en *Chorizopora brongniartii* vond, samen met *Escharella immersa*. Er zaten ook twee kolonies op waarbij ik wat moeite had met de determinatie. Ik stuurde ze daarom naar Hans De blauwe en hij determineerde de soorten *Cribrilaria innominata* en *Hagiosynodos latus*. Ook vond hij nog een kleine kolonie *Hippothoa divaricata*. Van de laatste twee soorten maakte hij een foto (fig. 14 en 15). Op 22-02 vond ik op het strand bij Egmond een ingang van een kreeftenfuik waarop ik o.a. de volgende soorten vond: *Amphiblestrum auritum*, *Schizomavella linearis*, *Aetea sica*, *Crisia aculeata* en geitenhoornmosdiertje *Crisidia cornuta*.

Figuur 14. Het mosdiertje *Hagiosynodos latus* (foto: Hans De Blauwe).

STEKELHUIDIGEN

Duizenden zeesterren *Asteria rubens* lagen er op 24-01 op het strand in de buurt van Zandvoort. Sieneke Langelaan maakte er melding van. Op 12-02 zag ik er honderden op het strand bij paal 40 tussen Egmond aan Zee en Castricum. Op 27-02 meldde Wim Onrust dat het strand bij Noordwijk vol lag met zeesterren. Dennis Leeuw zag dit die dag ook bij Egmond, en Boet

Figuur 15. Het mosdiertje *Hippothoa divaricata* (foto: Hans De Blauwe).

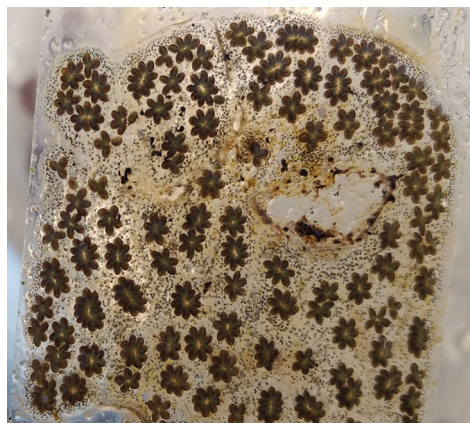
van Heugten bij Bergen aan Zee. Ook van de zeeappel *Psammechinus miliaris* werden er veel gevonden. Van Texel meldde Rob Dekker in december 9 exemplaren. Op 24-01 vond Sieneke Langelaan een levend exemplaar in de buurt van Zandvoort. Linda Haulo raapte er op 11-02 ruim 50 op tijdens een bezoekje aan het strand bij Zandvoort. En Wilbert Kerkhof verzamelde op 12-02 wel 172 exemplaren op het strand ten zuiden van Zandvoort.

ZAKPIJPEN

Op het hierboven genoemde plastic strookje, van 18-01, zat ook een mooie kolonie gesterde geleikorst *Botryllus schlosseri* (fig. 16). Dat was het meest opvallend en ook de reden dat ik het strookje op raapte. De eerder genoemde mosdiertjes zag ik later pas.

GEWERVELDEN

De meldingen van eikapsels bleven ook binnenkomen. Zo meldde Rob Dekker, over de maanden oktober

Figuur 16. De gesterde geleikorst (foto: Rien de Ruijter).

Figuur 17. Kortsnuitzeepaardje *Hippocampus hippocampus* (foto's: Sieneke Langelaan).

Figuur 18. Graassporen van vermoedelijk diklipharders (foto: Ad Aleman).

t/m februari, de volgende aantallen van Texel: 222x stekelrog *Raja clavata*, 31x gevlekterog *Raja montagui*, 10x blonde rog *Raja brachyura*, 1x golfrog *Raja undulata*, 1x grootoogrog *Leucoraja naevus* en 102x hondshaai *Scyliorhinus canucula*. Ikzelf vond eind januari bij Westenschouwen ook alle bovenstaande soorten in respectievelijk de volgende aantallen 28x - 5x - 1x - 1x - 1x - 2x. Van Sieneke Langelaan kwam het volgende lijstje: 29-12-21 4x *R. clavata*, 1x *R. brachyura*, 1x *R. montagui*; 25-01 4x *R. clavata*, 1x *R. montagui*; 02-02 15x *R. clavata*, 1x *R. montagui*, 4x *Scyliorhinus canucula* en een kortsnuitzeepaardje *Hippocampus hippocampus* (fig. 17). Op 08-01 werden er drie juveniele kortsnuitzeepaardjes gemeld (1x levend, 2x dood) door Rob Dekker en Marja van de Berg. Ze vonden ze tussen paal 11 en 12 op Texel. Op 01-02 vond Rob er nog een en Marja ook nog een op 23-02. Op 12-02 raapte mijn vrouw Tineke nog een *Raja brachyura* eikapsel op bij Egmond aan Zee.

Op 19-11-21 deed Ad Aleman een opmerkelijke waarneming in de Grevelingen nabij de doorlaat in de Brouwersdam op een diepte van 1,5-2,0 m. Op de zandachtige bodem vond hij 5 cm brede sporen. Waarschijnlijk zijn dit sporen van een diklipharder *Chelon labrosus*. Ze grazen dan algen van de bodem en de twee lipdelen naast elkaar (met kleine opening daartussen) veroorzaken het in het midden onderbroken spoor (fig. 18).

e-mailadres van de CS-man:
rien-tien@ziggo.nl
